

יומא דף נט

גמ' סנהדרין פח :

בישראל תיובתא תניא ^א אמר רבי יוסי
מתחילה לא היו מרכיני ^ב מחלוקת בישראל
אלא בית דין של שבעים ואחד יושבין
בלשכת הגזית ושני בתי דינין של עשרים
להם ואם לאו ואלו באין ללשכת הגזית
יששם יושבין מתמיד של שחר עד תמיד
של בין הערבים ויבשבתות ובימים טובים
יושבין בחיל וישאלה שאלה בפניהם אם
שמעו אמרו להם ואם לאו עומדין למנין רבו
המטמאים טמאו רבו המטהרין טהרו
^ג משרבו תלמידי שמאי והלל שלא שמשו
כל צרכן רבו מחלוקת בישראל ונעשית
תורה כשתי תורות משם כותבין ושולחין

משפט ההוראה למהרי"ץ חיות
בשתי תורות ע"ש , והנה הרמב"ם פ"א מה' ממרים
ה"ד הביא הגירסא בלשון זה בראשונה לא היה מחלוקת
בישראל , דנשמע ולא היה שום מחלוקת בישראל בזמן
קודם, אולם לשון ברייתא שמוכח בש"ס לא היו מרכיני
מחלוקת בישראל , משמע דגם בזמן קודם מהוה היו
מחלוקת רק שלא היו מרכיני מחלוקת , ולדעתי סמך
הרמב"ם עצמו על גירסת התוספתא פ"ב דהגיגה ופ"ז
דסנהדרין מוכחא ירושלמי ספ"ק דסנהדרין דנאמר שמה
בראשונה לא היה מחלוקת בישראל :

מחלוקת בישראל כלל, אבל לשון הבבלי דלא הי' מרכיני
מחלוקת בישראל מדוקדק יותר , היינו דבכל עת עשו
אופנים נועילים ע"י עמידה למנין והילוך אחר רוב דיעות
למען לא ימשך המחלוקת זמן ארוך. כי נפק מיד
המחלוקת אחר שעמדו לכינין היין מענינים נועטים שלא
הכריעו במנין ושאריו במחלוקת קיימת :

רמב"ם פ"א מהלכות ממרים

ד' יכשהיה בית דין הגדול קיים לא היתה מחלוקת בישראל.

יעב"ץ

גמ' שני כ"ג נשתיירו במקדש ראשון. כ"ז זה
הלשון קשה להצינו אי צסופו הכתיב צהדיא
[סוף מלכים וסוף ירמיה] שריה כהן הראש
ולפניהו כהן המשנה המיתס מלך צבל ומאי
נשתיירו גם לא היו שני כ"ג כאחד צצית ראשון
עמש"ל צספ"ק וצלת"ס אצות פ"ה : [יעב"ץ]

תלמוד ירושלמי

סביב לקרנות. שני כהנים ברחו בפולמוסיות
אחד אומר עומד הייתי ומחטא ואחד אומר
מהלך הייתי ומחטא. אמר ר' יודן הדא
אמרה מאן דעבד הכין לא חשש ומאן
דעבד הכין לא חשש: הלכה ו-מתני'

שיירי קרבן (לבעל קרבן העדה) על הירושלמי

[T2] : שני כהנים ברחו בפולמוסיות. נראה לצצית שני איירי לצצית ראשון לא היו
פולמוסיות כי אם צימי טיטוס ואספסיינוס וצצלי צפירקין דף נ"ט (ע"א)
הגירסא שני כהנים גדולים נשתיירו צמקדש ראשון, וקשיא לי צקרא משמע צמקדש
הראשון לא נשתיירו כהנים גדולים שכן כתיב סוף ירמיה (כד-כו) ויקח רב טצחיס את
שריה כהן הראש ואת לפניהו כהן המשנה וגו' ויכה אותם מלך צבל וימיתם צצלה וגו',
וגם צחוס' ישנים (ד"ה שני) מקשים מהא דאמרין צתמורה (טו:) מימות משה ועד ימות
יוסף צן יועזר לא היתה מחלוקת צישראל ואלו הבא משמע דאיפליגו צמקדש ראשון,
אך ממאי דקאמר ר' יודן הדא אמרה דעציד הכין וכו' משמע דצמקדש ראשון היה
דאי צמקדש שני מנא לן דעציד הכי עציד דלמא פליגי צה אצל אי היה צמקדש ראשון
על כרחך לומר דלא פליגי צה דאי פליגי קשיא קושית חוס' ישנים הא צמקדש ראשון
לא הוה פלוגתא, מיהו י"ל דה"ק ודאי שניהם כדין עשו ואין אחד מהם משקר שמעין
דעציד הכי עציד ולא חשו חכמים מלהזיזין איך יעשו, וגירסתנו עיקר: